

Εφημερίς Θεσσαλιώτις, έτος Δ΄, αρ. φ. 129, 20 Μαΐου 1889

Τα εν τη πόλει έλη

Εις διάφορα της πόλεως μέρη και δη εις τας κεντρικωτέρας της αγοράς θέσεις και οδούς υπάρχουσι λάκκοι τοιούτοι, οίτινες ως εκ των τελευταίων ραγδαίων βροχών πληρωθέντες ύδατος, απετέλεσαν ικανώς ανά την πόλιν ευρείας λίμνας, ων το ύδωρ ανάμικτον εκεί μετά των ριπτομένων ακαθαρσιών και σηπόμενον εκ της αυξανόμενης καθ' ημέραν θερμότητος του ηλίου, απετέλεσε γιγάντια έλη, άτινα εις την παρούσαν εποχήν, δύναται, νομίζομεν, να παραγάγωσι τας ολεθρίας συνεπείας των τοιούτου είδους ελωδών εστιών. Τα έλη ταύτα ήρξαντο ήδη θερμαινόμενα υπό του ηλίου να εκβράζωσιν οξειδούμενα, εις τρόπον ώστε τα ανεπτυχθέντα εκεί ελώδη βακτηρίδια και ζώυφια δεν έχουσι ανάγκην μικροσκοπίου δια να τα διακρίνη τις· καθορώνται ταύτα πόρρωθεν μετακινούμενα και ανασηκώνοντα τον βούρκον· δεν είναι εκ της τάξεως των μικροσκοπικών σωμάτων· είναι σκώληκες καθαρώς. Έννοείται ότι εν τω ωκεανώ εκείνω των εν τω βορβόρω ανεπτυχθέντων σκωλήκων, υπάρχουσι φυσικώς και μικροσκοπικά σώματα, αλλ' αφήνομεν ταύτα εις την μελέτην των ιατρών, περιοριζόμενοι ημείς εις την αναγραφήν των αναπτυχθέντων και γεννηθέντων μiasματικών σκωλήκων, εις την αναγραφήν λέγομεν των εν τη πόλει αναπτυχθέντων ελωδών εστιών, οίτινες ολεθρίως δύνανται να επιδράσωσιν επί της υγείας των κατοίκων της πόλεως, και επ' αυτών εφιστώμεν την μέριμναν των αρχόντων του δήμου, εις ων τας χείρας ενεπιστεύθη υγεία τε και ασφάλεια παντός πολίτου. Περί των ελωδών απλώς εν τη πόλει μας εστιών ο λόγος ημών ενταύθα, και επ' αυτών εφιστώμεν, λέγομεν, την προσοχήν του κ. δημάρχου. Τοιαύτην ελώδην εστίαν έχει και προ των ποδών του ο κ. δήμαρχος, την προ του δημαρχικού καταστήματος. Τώρα, οποίαν δηλητηριώδη επιρροήν εξασκεί επί του οργανισμού του ανθρώπου το εκ των λαών τούτον μίasma, τούτο ας το μάθη ο κ. δήμαρχος εκ των ειδικώς με τα τοιαύτα ασχολουμένων ιατρών, αρκούμενοι ημείς να τω είπομεν, ότι οι εισπνέοντες τοιούτον μολυσμένον αέρα, δύνανται ευκόλως να πάθωσιν από σοβαράς νόσους· ήτοι από ελειογενείς πυρετούς φοβερούς και ανενδότους εις την χρήσιν της κίνινης, εφ' όσον το αίτιον το παρήξαν την νόσον δεν αίρεται, από τυφοειδείς πυρετούς, τύφους μηνιγγίτιδας και χίλια δυό άλλα παρόμοια νοσήματα, περί των οποίων παραπέμπομεν τον κ. δήμαρχον και τους ενδιαφερομένους συμπολίτας μας εις τους ιατρούς, φρονούντες ότι δια των ολίγων τούτων λέξεων θα προκληθή η περιέργεια του κ. δημάρχου και θελήση να μάθη περί της σπουδαιότητος της αναγραφομένης αιτίας. Αναγράφοντες λοιπόν ταύτα, δύναται ο κ. δήμαρχος ν' απαλλάξη του κινδύνου την πόλιν, εάν θελήση να πληρώση τους τε λάκκους και χάνδακας δια χωμάτων και οφείλει εκ καθήκοντος να πράξη τούτο, εάν κήδεται της υγείας της πόλεως ης άρχει.

Εφημερίς Αναγέννησις, έτος ΙΣΤ΄, αρ. φ. 1262, 14 Ιανουαρίου 1911

Καρδίτσα. Η απόκτησις νερού. Το μεγαλύτερον βήμα της προαγωγής της.

Η Καρδίτσα ανακλύπεται χαριέντως εις το μέσον του κάμπου, μεγαλοπρεπής και ωραία. Εκ των σπουδαιότερων, τα οποία εστήριξε το άλμα της προόδου της είναι η απόκτησις ύδατος, διότι μέχρι το 1905 ολόκληρος η πόλη υδρεύετο από ταις τουλούμπες, βρωμεροτάτας, και από τα πηγάδια τα θολερά και στάσιμα. Δι' αυτό δε η υγεία των κατοίκων ίδια κατά την εποχήν του καλοκαιριού, διέτρεχε πολλούς κινδύνους οι οποίοι ετελείωσαν με τον θάνατον. Την ανθυγιεινότητα την παρατηρουμένη, η απόκτησις ύδατος πηγαίου, δι' αγωγούς ροωδεστάτου και περιέχοντος όλα τα συστατικά εκείνα τα οποία χρειάζονται δια την υποστήριξιν της ζωής των κατοίκων της πόλεως, ως το ύδωρ του αλσυλλίου της Παπαράντζας -αλσυλλίου το οποίον απέχον περί τα 20 πρώτα λεπτά της πόλεως Καρδίτσης- είναι χαρά των ματιών, χαρά της ψυχής- σύσκιον και στεγάζον εις τους κόλπους του εναρμόνιον κόσμον πουλιών- τα οποία κατά την άνοιξιν κατακλούν τους αποκαμωμένους διαβάτας, οι οποίοι κάθονται εις τους ίσκιους του τους βαθείς, δια να αναπαυθούν και να ξεδιψάσουν την γλώσσα των με το νεράκι, που αναβλύζει εκεί παράκριον και κρουστάλλινον και να γλυτώσουν από το λιοπύρι και τα μεγάλα θάλπη τα οποία τους αναλύουν ως κηρόν - την ανθυγιεινότητα λοιπόν, την παρατηρουμένη ως εκ της ελλείψεως ύδατος πηγαίου, την καταπολέμησε κατά πολύ η συντέλεσις του υδραγωγείου αυτού. Αλλά δεν την εξουδετέρωσε τελείως, διότι ανεπτύχθη ύστερον από ολίγον η ελονοσία, εκ της αναπτύξεως των κωνώπων οι οποίοι κατά σμήνη από της συστάσεως του υδραγωγείου και της διοχετεύσεως του ύδατος αυτού εις την Καρδίτσα ελλοχούν εις τα τελματωθέντα νερά και υποσκάπτουν την υγιάν των κατοίκων, αποθνησκόντων, ουκ ολίγων εκ των ελωδών πυρετών και των άλλων κακοζώντων αναιμικών και αποχλωμισμένων από το κακόν του μολύσματος! Δια της αποκτήσεως του ύδατος αυτού η Καρδίτσα εσημείωσε το μεγαλύτερον βήμα της προαγωγής της, της προόδου της, του εκπολιτισμού της. Περί τας 70 βρύσες, αστείρευτοι χειμώννα καλοκαίρι, δροσίζουν με το νερό τους το άφθονον τας 10.000 κατοίκους της Καρδίτσης και τους ερχομένους δια τας συναλλαγάς των εις αυτής χωρικούς».

Εφημερίς Θεσσαλική Φωνή, έτος 5ο, αρ. φ. 1575, 31 Ιανουαρίου 1929

Υγειονολόγοι

Μας ήλθον και υγειονολόγοι εκ μέρους της Κ.Τ.Ε. δια να μελετήσουν την υγειονομική κατάστασιν της χώρας. Οσηδήποτε όμως μελέτη και αν γίνη εις ουδέν θα συντελέση και τούτο διότι ημείς ως κράτος δεν ενδιαφερόμεθα δια την υγιάν. Απόδειξις η μαστίζουσα την Θεσσαλίαν ελονοσία, δια την καταπολέμησιν της οποίας δεν χρειάζονται υγειονολόγοι αλλά μόνον επιχωμάτωσις των ελών και ολίγη κινήνη.

Εφημερίς Θεσσαλική Φωνή, έτος 6ο, αρ. φ. 1839, 26 Οκτωβρίου 1929

Εστία μολύνσεως

Το έμπροσθεν του γυμνασίου τζαμί ανοιγέν, κατέστη από καιρού χώρος πάσης ακαθαρσίας, η δε αναδιδομένη δυσσομία κατέστη ανυπόφορος και ολόκληρος η συνοικία διατρέχει τον κίνδυνον μολύνσεως. Η κατάσταση είναι ήκιστα τιμητική δια την πόλιν μας και νομίζομεν ότι επιβάλλεται ο καθαρισμός του χώρου και η περίφραξις δια κιγκλιδώματος χάριν της υγείας τόσον των μαθητών όσον και ολοκλήρου εκείνης της συνοικίας. Παρατηρούμεν γενικώς ότι η επίβλεψις της καθαριότητος της πόλεως δεν ασκείται ως έπρεπεν αύτη να ασκήται, εις πλείστας δε συνοικίας η αυτή κατάσταση παρουσιάζεται. Ακαθαρσίαι, χώροι απερίφρακτοι με πλήθος σκουπιδιών, εστία μολύνσεων απειλούσαι την υγιάν των κατοίκων. Και ακριβώς εις την ανθυγιεινήν αυτήν κατάστασιν οφείλεται η αύξησις των κρουσμάτων της ελονοσίας οι φορείς της οποίας ευρίσκουν γονιμότατον έδαφος δια τον πολλαπλασιασμόν των μικροβίων. Καιρός είναι να καταβληθή μεγαλυτέρα προσοχή και προσπάθεια δια την καθαριότητα της πόλεως διότι ενδεχομένη εμφάνισις επιδημίας -ενεφανίσθη μάλιστα κρούσμα μηνιγγίτιδος- θα εύρη ισχυρώτατον παράγοντα μεταδόσεως, την ακαθαρσίαν.

Εφημερίς Ανατολή έτος 2^{ον}, αρ. φ. 89, 4 Μαΐου 1930

Η υγεία της πόλεως.

Κύριε Μοίραρχε

Επί ένα μήνα τώρα από των στηλών τούτων κοπτόμεθα και οδυρόμεθα δια την ανθυγιεινήν κατάστασιν της πόλεως. Υπεδείξαμεν την κυριωτέραν αιτίαν της συμφοράς δια την οποίαν μέγα μέρος της ευθύνης φέρετε σεις. Δεν υπεχρεώσατε ένα πολίτην να απαλλάξη την πόλιν από τας ακαθαρσίας των ελών καθ' ο έχετε δικαίωμα δεν επεβλήθηκε και οσάκις σας εζητήθη η προστασία προς εφαρμογήν του νόμου στοιχειώδης, εθωρήσατε το ζήτημα της υγείας της πόλεως εντελώς δευτερεύον και μας αφήσατε έρμαιον της ελονοσίας.

Το χειρότερον όμως δεν κατορθώσατε να απασχολήσητε ένα όργανόν σας δια να υποδείξη εις τους διάφορους συμπολίτας τους αγνοούντας ίσως τας συνεπείας του νόμου όταν αφήνουν να εκχύνονται εις τους δρόμους οι βόθροι των με παντός είδους ακαθαρσίας. Δεν καλέσατε ούτε ένα ιδιοκτήτην έλους να τον υποδείξητε την υποχρέωσιν που του επιβάλλει ο νόμος να το αποξηράνη. Ημείς όμως επιθυμούντες να δοθή κάποια λύση εις το σοβαρώτατον αυτό ζήτημα λησμονούμεν το παρελθόν ίσως είσθε δικαιολογημένοι δι' ότι δεν εκάματε δεν βλέπομεν όμως τον λόγον να μη γίνη και τώρα εκείνο που δεν έγεινε άλλοτε.

Πρέπει να απαλλάξητε την Καρδίτσαν από την καταστρεπτική ελονοσίαν και προς τούτο δεν χρειάζονται πολλά πράγματα, αρκεί να διαθέσητε ένα χωροφύλακα δια την εφαρμογήν των σχετικών νόμων. Αλλά ατυχώς μέχρι σήμερον σαν να μην έφθαναν όλα αυτά ενώ ο Δήμος διέθεσε εκατοντάδες

χιλιάδων δραχμών και ανήγειρε σφαγεία σεις δεν αντελήφθητε ακόμη ότι χιλιάδες αρνιών εσφάγησαν τας ημέρας αυτάς εντός των κρεοπωλείων, ούτε το στοιχειώδες αυτό δεν επετύχατε. Έχομεν εξασφαλίσει κατ' αυτόν τον τρόπον τα κουνούπια εξασφαλίσαμε τώρα και τα αρώματα των κρεοπωλείων και έτσι είμεθα ευτυχείς. Ακόμη δεν εμάθατε φαίνεται ότι όσοι σφάζουν εις τα σφαγεία δεν χρησιμοποιούν την κατάλληλον θέσιν και έχουν μεταβάλλει ολόκληρον το προαύλιον των σφαγείων εις κοπρώνα.

Κύριε Μοίραρχε

Η κατάσταση αυτή είναι πλέον αφόρητος. Σας ικετεύομεν αφιερώσατε ολίγην προσοχήν σας εις το σοβαρώτατον τούτο ζήτημα της υγείας της πόλεως απαλλάξατέ μας από τας πολυποικίλους πληγάς τας φορείς πάσης ασθενείας.
«Η Ανατολή»

Εφημερίς Θεσσαλική Ψωνή, έτος 6ο, αρ. φ. 2045, 27 Μαΐου 1930

Η καταπολέμησις της ελονοσίας εις την περιφέρειαν της Καρδίτσας

Ο προϊστάμενος του πανθελονοσιακού συνεργείου του αφιχθέντος την παρελθούσαν εβδομάδα εις την πόλιν μας, περιήλθε την πόλιν προς εξακρίβωσιν των αιτίων και αφορμών αίτινες ευνοούσι την ανάπτυξιν και διαιώνισιν της επιδημίας της ελονοσίας. Εκ της λεπτομερούς ερεύνης εσχημάτισε την γνώμην ότι η αιτία του κακού είναι αι μικροσυλλογαί αφ' ενός αι σχηματιζόμεναι εκ των διαρκώς ρεουσών κρηνών, αίτινες στερούνται ως επί το πλείστον στροφίγγων, αφ' ετέρου δε τα οικιακής χρήσεως ύδατα και τα εκ διαφόρων εργοστασίων κινήσεως τοιαύτα άτινα ρέουσι δι' αυλάκων εις τον μέγα κεντρικόν αύλακα της πόλεως. Τα στάσιμα ή ηρέμωσ ρέοντα ταύτα ύδατα είναι κατάλληλα ως μας επληροφόρησεν ο προϊστάμενος του συνεργείου ιατρός ον συνητησάμεν, δια την ανάπτυξιν των ανωφελών κωνώπων των φορέων τουτέστιν του ελώδους πυρετού από ελονοσούντος εις υγεία. Μετά την περιοδείαν ταύτην ο ιατρός κ. Α. Πανούσης, επεσκέφθη τον δήμαρχον μετά του οποίου συνειργάσθη προς λήψιν των ενδεικνυομένων μέτρων. Ο κ. δήμαρχος πάνυ προθύμως προσεφέρθη να διευκολύνη ως επληροφορήθημεν τον προϊστάμενον του ανθελονοσιακού συνεργείου εις το έργον της εξυγιάνσεως της πόλεως, διεβεβαίωσε δε τον κ. προϊστάμενον ότι το ζήτημα των στροφίγγων τακτοποιείται οριστικώς, διότι παρηγγέλησαν και θα τοποθετηθούν κατ' αυτάς. Μετά ταύτα ο ιατρός κ. Πανούσης επεσκέφθη τον κ. αστυνόμον και παρεκάλεσεν αυτόν να υποδείξη εις τους εργοστασιάρχας και υποχρεώση τούτους όπως προβούν εις τα κατάλληλα έργα, ώστε να εκλείψουσιν τα στάσιμα ύδατα, αι εστίαι αύται της διαιωνίσεως της ελονοσίας. Αναμένεται κατ' αυτάς και ο νομιάτρος Τρικκάλων κ. Ζάχος και ο επιθεωρητής κ. Μουτούσης εξ Αθηνών ίνα αρχίση η περιοδεία εις ολόκληρον την περιοχήν της επαρχίας Καρδίτσας.

Εφημερίς Θεσσαλική Φωνή, έτος 6ο, αρ. φ. 2109, 8 Αυγούστου 1930

Η καταπολέμησης της ελονοσίας εν Καρδίτση

Αφίχθη εις την πόλιν μας ο περιοδεύων ταξιδιώτης του Φαρμακευτικού οίκου Αθηνών Θ. Βασιλειάδου, όστις επεσκέφθη τους ιατρούς και δένειμε δείγματα του νέου κατά της ελονοσίας φαρμάκου κινορμίνη. Κατά τας πληροφορίας μας πλείστοι ιατροί της πόλεώς μας επειραματίσθησαν προ καιρού, εκφράζονται δε μετά πεποιθήσεως περί της αποτελεσματικότητος του φαρμάκου τούτου, το οποίον επιφέρει την ριζικήν θεραπείαν της ελονοσίας. Η κινορμίνη έχει δοκιμασθεί και υπό όλων των ιατρών των Θεσσαλικών πόλεων, με τα αυτά θαυμάσια αποτελέσματα, ως μαρτυρούν αι έγγραφοι διαβεβαιώσεις των ιατρών, τας οποίας ο άνω ταξιδιώτης έθεσεν εις την διάθεσίν μας. Το φάρμακον τούτο επρομηθεύθησαν άπαντα τα φαρμακεία της πόλεώς μας, η τιμή δε είναι τοιαύτη, ώστε να είναι προσιτόν εις όλους.

Εφημερίς Ριζοσπάστης, 26 Ιουνίου 1933

Η ελονοσία μαστίζει την Καρδίτσα

Φοβερή ελονοσία μαστίζει, κυρίως τους νέους στην Καρδίτσα και τα χωριά. Το κινίνο έχει 7 δρχ. και αδυνατούν ν' αγοράσουν. Πέρυσι υπήρχε για τον τύπο κάποιος ανθελονοσιακός σταθμός δεν έδινε όμως κινίνο. Στο τέλος αποδείχτηκε ότι ο γιατρός καταχράστηκε 3 κάσες κινίνο και 20 τενεκέδες πετρέλαιο για τα κουνούπια, ενώ οι κάτοικοι πέθαιναν απ' τους πυρετούς.

Καρδίτσα, 19/6/33. Ανταποκριτής

Εφημερίς Θεσσαλική Φωνή, έτος 9ο, αρ. φ. 2972, 8 Αυγούστου 1933

Βελτιώσεις των λουτρών Σμοκόβου

Ήθελα από τις πρώτες μέρες που ήλθα εδώ να γράψω δύο λέξεις για τις βελτιώσεις που έλαβαν χώραν από πέρυσι έως φέτος, αλλά δεν το έκανα γιατί ήθελα προηγουμένως να εξακριβώσω την αλήθεια των όσων μοι ανεκοίνωσαν. Μούπαν ότι το Σμόκοβο δεν έχει πλέον κουνούπια. Άλλες χρονιές τα κουνούπια ήταν ο τρόμος των λουομένων. Φοβόταν την ελονοσία, που ως γνωστόν την φέρουν τα κουνούπια. Για μας τους Θεσσαλούς, που είμεθα εγκλιματισμένοι ποιος λίγο ποιος πολύ με το μικρόβιο της ελονοσίας, ο φόβος αυτός δεν ήταν και τόσον σοβαρός για τον απλούστατο λόγο, γιατί ο καθένας μας στον τόπο μας και στο σπίτι μας έχουμε την τιμή να φιλοξενούμε τους ενοχλητικούς και επικίνδυνους αυτούς επισκέπτας, που αντί ευχαριστώ που τους τροφοδοτούμε με το αίμα μας, μας αφήνουν κάποτε για μπενιτάδα την ελονοσία. Αλλά για τον άλλο κόσμο το πράγμα διαφέρει. Το κουνούπι τους τρομοκρατεί. Είναι πλέον αλήθεια ότι τα κουνούπια εξηφανίσθησαν απ' το Σμόκοβο. Και αυτό δεν οφείλεται σε καμμιά καιρική μεταβολή, αλλά στα δρακόντεια μέτρα που έλαβεν η διεύθυνσις και ο γιατρός των λουτρών. Εις απόστασιν 2000 μέτρων κατά μήκος του ρεύματος που διασχίζει την

λουτρόπολη, η ροή των υδάτων διευκολύνθη δια καταλλήλων έργων εις τρόπον ώστε να μη υπάρχουν πλέον στάσιμα νερά, όπου ως γνωστόν τα κουνούπια στήνουν τους νυμφικούς των θαλάμους. Τη μέρα δε, όπου λέγω της διαμορφώσεως του εδάφους δεν ήταν δυνατή η διοχέτευσις των νερών, επεσημάνθησαν και ειδικόν συνεργείον καταστρέφει δια πετρελαιώσεως τις λεγόμενες προνύμφες. Στην εξαφάνισιν των κουνουπιών συνετέλεσαν πολύ και οι χελιδώνες. Η διεύθυνσις των λουτρών κατά σύστασιν του ειδικού επί της ελονοσίας ιατρού κ. Καρδαμώτη επολλαπλασίασε τα χαριτωμένα αυτά πουλάκια, που μαζί με τ' άλλα προτεήματά των κηρύττουν αμείλικτον πόλεμον κατά των κουνουπιών. Ο ηλεκτροφωτισμός φέτος είναι πιο πλούσιος. Διάφορες γιρλάντες με πολύχρωμα λαμπιόνια δίνουν στη λουτρόπολη πανηγυρική όψη. Κατά διαστήματα της αμαξιτής οδού τοποθετήθηκαν παγκάκια προς ανάπαυσιν των περιπατητών. Με τον τρόπο αυτό μπορεί κανένας να κάνει μακρινό περίπατο χρησιμοποιών για την ξεκούρασή του τους ευεργετικούς αυτούς σταθμούς. Εις την ψυχαγωγία εκτός του γραμμοφώνου, που χάρις στον συνδυασμό μεγαφώνου ακούεται σε μεγάλη ακτίνα εγκαταστάθηκε ραδιόφωνο. Κι έτσι οι λουόμενοι απολαμβάνουν τη μουσική από 25 Ευρωπαϊκούς σταθμούς. Για να καταστή σε μια λουτρόπολη η παραμονή των λουομένων ευχάριστη και ωφέλιμη πρέπει να συντρέξουν και δύο άλλοι παράγοντες. Ο διευθυντής και ο γιατρός των λουτρών. Το Σμόκοβο έχει την ευτυχία να έχει τους παράγοντας αυτούς δε δυο ξεχωριστές προσωπικότητες. Ο διευθυντής κ. Φεγγούλης είναι ακούραστος. Αυτός σε κάθε άφιξη αυτοκινήτων θα σπεύση να υποδεχθή τους προσερχομένους. Κι αυτός κατά την αναχώρησιν των θα τους αποχαιρετήση. Αυτός προσωπικώς θα επιβλέψη για την όσο δυνατόν άνετη εγκατάστασή των. Κι αυτός θα σπεύση να ικανοποιήση κάθε παράπονόν των κι όταν ακόμη προέρχεται από κάποια ιδιοτροπία των. Είναι πανταχού παρών. Στο γραφείο, στο τηλέφωνο, στο υδροθεραπευτήριο, στην κουζίνα στα ξενοδοχεία, στην πλατεία, στους δρόμους. Το μάτι του όλα τα προσέχει. Πότε κοιμάται και πότε σηκώνεται κανένας δεν μπορεί να το βεβαιώση. Όλοι και οι υπναράδες και οι ξενύχτηδες τον βλέπουν πάντα στο πόδι. Η χαρά του είναι όταν βλέπει όλους χαρούμενους κι ευχαριστημένους. Ο άλλος παράγων, ο επίσης πολύτιμος για τη λουτρόπολη, είναι ο γιατρός. Και ως τοιούτος εδώ είναι διορισμένος από το κράτος ο κ. Κρητικός, σπούδασε ειδικώς στην Ευρώπη και παρηκολούθησε την λουτροθεραπεία σε διάφορες Ευρ. λουτροπόλεις. Είναι ευγενής, καταδεκτικός, πρόθυμος, ακούραστος και προσεκτικός στη δουλειά του. Στον κάθε λουόμενο θα δώση τις κατάλληλες ιατρικές συμβουλές με σαφήνεια τόσο ως προς τας λούσεις, όσον και ως προς την πόσιν των μεταλλικών νερών και θα τον εφοδιάση με δελτίον, στο οποίον αναγράφονται όλα αυτά. Και δεν περιορίζεται μόνον σ' αυτό. Παρακολουθεί την κατάστασιν και θεραπεία των λουομένων εις τρόπον ώστε να δύναται εγκαίρως και αναλόγως των περιστάσεων να κανονίζει τη θεραπεία. Η ιατρική αυτή παρακολούθησις συντελεί ώστε η στατιστική του

γιατρού να μην είναι απλώς τυπική και στηριζόμενη εις αόριστες πληροφορίες. Η στατιστική του στηρίζεται μεν στις πληροφορίες των λουομένων αλλ' εξακριβώνεται επιστημονικώς δι' ιδίας αντιλήψεως. Επί πλέον ο κ. Κρητικός διατελών από πολλών ετών ιατρός των λουτρών Σμοκόβου είναι εις θέσιν να γνωρίζη όλες τις κλιματολογικές συνθήκες κι άλλες πολύτιμες λεπτομέρειες, κι έτσι απέκτησε και μια άμεση τοπική πείρα που τω επιτρέπει να εφαρμόζη κατά τρόπον επωφελή παν ότι η ειδική αυτή επισήμη διδάσκει. Αυτοί οι δύο παράγοντες, διευθυντής και ιατρός, αυξάνουν σημαντικά την αξία και σημασία των λουτρών. Γι' αυτό φέτος οι λουόμενοι είναι πολύ περισσότεροι. Το πελώριο ξενοδοχείο τα Τέμπη με τα 60 δωμάτιά του είναι πάντοτε γεμάτο. Το ίδιο παρατηρείται και στ' άλλα ξενοδοχεία. Γοργίας. Λουτρά Σμοκόβου.

Εφημερίς Θεσσαλική Φωνή, έτος 13ο, αρ. φ. 4326, 7 Μαΐου 1937

Από της προσεχούς Δευτέρας αρχίζει συστηματικός αγών καταπολεμήσεως των κωνώπων.

Από προχθές ευρίσκεται εις την πόλιν μας ο επόπτης του υγειονομικού Κέντρου του Νομού κ. Φώτου προκειμένου να μελετήσει από υγειονομικής πλευράς την κατάστασιν της πόλεως και της περιφέρειας της και προβή εν συνεργασία μετά της υπηρεσίας του Δήμου εις την λήσιν των ενδεικνυομένων μέτρων προς καταπολέμησιν της ελονοσίας. Ο κ. Φώτου συνοδευόμενος και υπό υπαλλήλου του Δήμου μετέβη χθες και εξήτασε όλας τας ελογενείς εκτάσεις εντός και εκτός της πόλεως μέχρι και του ποταμού Καράμπαλη και του της Παπαράντζης.

Εις όλας τας ελογενείς περιοχάς εγένοντο συλλήψεις νυμφών αι οποίαι εξητάσθησαν κατόπιν μικροσκοπικώς υπό του κ. Φώτου. Εκ της εξετάσεως διεπιστώθη ότι εντός της πόλεως υπάρχουν κατά το πλείστον κώνωπες ανήκοντες εις την κατηγορίαν των ανωφελών εις δε τα καθαρά νερά της Παπαράντζας και ιδία εις την Καράμπαλιν οι «Σούπερ πίκτους» καλούμενοι κώνωπες οι οποίοι είναι και οι πλέον επικίνδυνοι. Αι νύμφαι των κωνώπων αυτών σχηματιζόμενοι εις τέλεια έντομα δρουν εις ακτίνα μέχρι 15 χιλμ.

Ήδη, μετά την διαπίστωσιν των διαφόρων κατηγοριών κωνώπων οι οποίοι αναπτύσσονται εις τας διαφόρους ελογενείς περιοχάς θ' αρχίση από της προσεχούς Δευτέρας η συστηματική καταπολέμησις των υπό συνεργείων του Δήμου συνιστωμένων εντός της εβδομάδος.

Καθ' α επισήμως μας ανεκοινώθη η καταπολέμησις των κωνώπων δεν θα περιορισθή μόνον εντός της πόλεως αλλά μέχρι ακτίνας τριών χιλιομέτρων απ' αυτής. Δια την καλλιτέραν και αποτελεσματικήν εξόντωσιν των κωνώπων θα γίνη εις ευρείαν κλίμακα επίπασις των ελών δια της ειδικής κόνεως «Βερ Τε παρί». Πετρελαιώσεις θα γίνουν εις περιορισμένην κλίμακα.

Ο κ. Φώτου αναχωρεί σήμερα δια Τρίκαλα, θα επιστρέψη δε την προσεχή Δευτέρα

Εφημερίς Θάρρος, έτος 13^{ον}, αρ. φ. 3420, 1 Αυγούστου 1921

«Η κρατική μέριμνα δια τους πρόσφυγας Καρδίτσης. Καθ' α μανθάνομεν εκ Καρδίτσης, εντός δύο ημερών διενεμήθησαν εις τους πρόσφυγας Καρδίτσης πάσχοντας εξ ελωδών πυρετών, διαρροιών, δυσεντερίας, ευλογίας κτλ. κινήνη υδροχλωρική 1.000 γραμμάρια, ρετσινέλαιο 2 χλγμ., Θεϊκόν νάτριον 2 χλγμ., λεμονάδες, γαργάρες και διάφορα άλλα φάρμακα. Τη διανομήν ενήργησαν ο εισαγγελεύς Καρδίτσης κ. Συγγούρης, ο ιατρός κ. Κώτσης, εις γραμματεύς της νομαρχίας Τρικκάλων και ο γραμματεύς της επαρχίας Καρδίτσης. Επίσης ενηργήθη δαμαλισμός και αναδαμαλισμός των κατοίκων».

Εφημερίς Θεσσαλική Φωνή, έτος 5ο, αρ. φ. 1661, 28 Απριλίου 1929

Ενδιαφέρουσα είδησις

Το υπουργείον υγιεινής δια της υπ' αριθ. 27788/5215-16 Απριλίου 29 διαταγής του κατόπιν της υπ' αριθ. 53 Απριλίου 29 γνωματεύσεως του ανωτάτου υγειονομικού συμβουλίου (Ιατροσυνεδρίου), εχορήγησεν εις τον ιατρόν της πόλεώς μας κ. Σπ. Γεωργιάδην, την άδειαν της παρασκευής ελευθέρας κυκλοφορίας και πωλήσεως εν Ελλάδι, του παρ' αυτού παρασκευαζομένου φαρμάκου προς καταπολέμησιν των ελωδών πυρετών, υπό το όνομα «Αντιελωδίνη».

Εφημερίς Φωνή του Λαού, 10 Μαρτίου 1902

Εκ Καρδίτσης. Το κλίμα της Καρδίτσης. Οι αρμόδιοι ουδέν μέτρον έλαβον. Παρακολουθών από της εκδόσεως αυτής την αξιόλογον εφημερίδα σας ήτις απολαύει δικαίως πολλής υπολήψεως ανταξίας των ευγενών προσπαθειών σας εν πάση τη Θεσσαλία και ιδία εν τη πόλει μας, όπου η κυκλοφορία αυτής είναι μεγίστη, έκρινα καθήκον μου άτε εγκατεστημένος ενταύθα και επαγγελόμενος από διετίας τον ιατρόν, ίνα ποιήσωμαι περιγραφήν τινά του εδάφους της πόλεώς μας από ιατρικής και κλιματολογικής εν γένει απόψεως ευελπιστών, ότι ή τε διεύθυνσις και η σύνταξις του υμετέρου φύλλου ήθελον ευαρεστηθή εν τη διακρινούση ταύτας ευγενεί καλωσύνη να φιλοξενήσωσι την μικράν μου ταύτην επιστημονικήν μελέτην την αφορώσαν εις την νοσηρότητα του εδάφους της πόλεως και τα μέτρα άτινα δέον να ληφθώσιν, ώστε να επέλθη η βελτίωσις της καταστάσεως ταύτης. Η πόλις της Καρδίτσης μολονότι απολαύει φήμης σχετικώς υγιεινής πόλεως, εν τούτοις πόρρω απέχει του να είναι αξία της φήμης ταύτης, της άλλοτε δικαιολογημένης ως εκ της πληθύος των δένδρων των εντός και εκτός αυτής ευρισκομένων. Το σύνδενδρον όμως της πόλεως και της περιφερείας αυτής εξέλιπε πλέον αφότου αι βάνδαλοι χείρες του εισελάσαντος κατά τον τελευταίον πόλεμον εχθρικού στρατού κατέκοψαν τα

πλείστα των δένδρων αποψιλώσαντες εντελώς το έδαφος. Η νοσηρότης του εδάφους της πόλεως οφείλεται ιδία εις τα διάφορα έλη, τα υπάρχοντα έν τε τη περιφερεία και εντός της πόλεως. Τα έλη ταύτα συντελούσι τα μέγιστα εις την εξάπλωσιν της ελειογενοϋς μιάσεως ή των ελειογενών άλλως λεγομένων νοσημάτων, άτινα εισί ου μόνον τα μάλλον διαδεδομένα αλλά και τα επιφοβώτερα των ενδημικών νοσημάτων δια την πόλιν μας. Κατά τας παρατηρήσεις μου ας συνέλεξα κατά τα δύο έτη της ενταύθα εξασκήσεως του επαγγέλματός μου το έλειον μίασμα και μόνον τούτο αποτελεί κατά την εποχήν του θέρους τα 2/3 των λοιπών νοσηρών προσβολών των κατά την θερινήν ταύτην εποχήν παρατηρουμένων εν τη πόλει. Οι ελειογενείς πυρετοί δύναμαι να είπω, ότι ενδημούσιν εν τη πόλει και τα πέριξ χωρία· αναφαίνονται δε εν επιδημίαις τα μάλιστα εκτεταμέναις από των μέσων ιδία του Ιουνίου μέχρι του θβρίου και τούτο, διότι κατά τους πρώτους μήνας του θέρους άρχονται αποξηραινόμενα τα έλη άτινα κατά τα 2/3 αν μη κατά το ήμισυ περιβάλλουσι την επαρχίαν ολόκληρον, την αποτίουσαν φόρον βαρύν ένεκα των συνθηκών τούτων του εδάφους των ως εκ ουκ ώφειλε υπάρχουσών. Εκτός δε της πληθϋος ταύτης των ελωδών εκτάσεων των κατακαλυπτουσών μεγάλα τμήματα γης συντελούσι τα μέγιστα εις την κατάστασιν ταύτην, και αι άφθοναι βροχαί αι συνήθως πίπτουσαι καθ' όλον τον χειμώνα, όστις δεν είναι υπερβολή, εάν είπω, ότι διαρκεί ενταύθα όχι τρεις, ως έδει, αλλά πέντε μήνας και όστις ένεκα της μακράς αυτού διαρκείας αυξάνει την υγρότητα του εδάφους υποβοηθουμένης ούτω της αναπτύξεως των πυρετών. Εκτός τούτων υπάρχουσι μετεωρολογικαί συνθήκαι και ατομικαί τοιαύται συντελούσαι ιδιαζόντως εις την ανάπτυξιν των εν τη πόλει παρατηρουμένων ελειογενών πυρετών. Αλλά περί τούτων προσεχώς. Ιω. Κ. Γατσόπουλος ιατρός